

Voorzitter,

Hoe willen we Rijswijk aan onze kinderen achterlaten? Dat is de kernvraag die we zouden moeten beantwoorden in dit gremium. Willen we investeren in een gezonde en groene leefomgeving en een sterke samenleving waar niemand buiten de boot valt? Of worden we verblind door een boekhoudkundige realiteit van grafiekjes en getalletjes? Eurotekens, tabellen en lijntjes?

Er is een Japans spreekwoord dat luidt: “neko ni koban.” Vrij vertaald betekent dit “een gouden munt voor een kat”. Wat hiermee bedoeld wordt is dat als een kat een gouden munt ziet, hij de waarde daarvan niet in kan schatten. Dingen van waarde hebben alleen betekenis als iemand die waarde begrijpt.

PRO Rijswijk ziet in dit college overeenkomsten met deze ruim bedeelde kat. Ettelijke tientallen miljoenen vallen ons ten deel, maar het college kan niet veel beters verzinnen dan een beetje meewarig naar deze verzameling gouden munten te kijken en dit geld direct door te sluizen naar de reserves of een paar euro van de afvalstoffenheffing afsnoepen. Dit terwijl ons weerstandsvermogen al jaren uitstekend is.

Gelukkig, voorzitter, zijn er nog mensen en partijen in deze raad die wél waarde zien in het investeren in de stad. Die wel de waarde van de gouden munt in kunnen schatten. Die het belangrijk vinden dat Rijswijk leefbaar blijft, voor onszelf en voor de generaties die na ons komen. Als we dat willen dan moeten we zorgen dat Rijswijk groen blijft, dat we voorzieningen overhouden waar iedereen makkelijk gebruik van kan maken, en dat we een sterke, duurzame en weerbare gemeenschap bouwen.

Gelukkig zien we deze bereidheid ook bij andere partijen en bespreken we vandaag een paar moties die breed gedragen worden door partijen in deze raad.

Zoals de **Motie ruilwinkels**, waarin we samen met BvR, RB, D66, de Rijswijkse VVD, CDA, Wij.Rijswijk en DENK/PG&R het college vragen zich in te zetten voor een nieuw onderkomen voor de belangrijke maatschappelijke organisaties Krijgdekleertjes Rijswijk, Speelgoedruil Rijswijk en ruilwinkel SamSam. Mooie, antikapitalistische initiatieven, opgezet door Rijswijkers voor Rijswijkers. Duurzaamheid, ontmoeten, armoedebestrijding en meer komen hier samen. Het zou doodzonde zijn als deze ruilwinkels zouden moeten stoppen en we hopen dan ook dat het college het met ons eens dat we ons best moeten doen een nieuwe plek voor ze te vinden. We horen dan ook graag hoe het college tegen deze motie aankijkt.

Onze jeugd verdient ook een gezonde toekomst. Daarom dienen we samen met D66 de **Motie verken voorlichting over vaper op Rijswijkse basisscholen** in. Jongeren beginnen steeds eerder met vaper, zelfs al op de basisschool. We willen dat onze jongeren gezond en kansrijk opgroeien en niet verslaafd gemaakt worden door de tabaksindustrie nog voordat ze hun cito-toets hebben afgelegd. Vandaar dat we willen verkennen welke mogelijkheden er zijn om voorlichting over de risico's van vaper te

geven op basisscholen. Deze motie is zelfs zo'n goed en urgent idee dat hij door twee groepen partijen tegelijk en met vrijwel dezelfde tekst is ingediend. Voorzitter, ik zou graag aan de indieners van de andere motie, BvR, CDA en VVD, willen voorstellen om tijdens de schorsing beide moties te combineren in één motie. En als andere partijen daar aan mee willen doen, zijn ze meer dan welkom.

Dan hebben we nog een motie en een amendement die gaan over investeren in groen en klimaat. Ten eerste de **Motie besteding middelen klimaat**. Deze coalitie wil zo dicht mogelijk bij haar wettelijke verplichtingen blijven om de oorzaken of gevolgen van klimaatontwrichting voor Rijswijkers te verzachten. Wat ons betreft is dat niet genoeg. Het is kraakhelder dat de klimaatramp door mensen, of beter gezegd grote geld slurpende bedrijven, aangejaagd is. We hoeven maar een paar dagen terug te graven in ons eigen geheugen om de gevolgen van extreme hitte te herinneren. En deze dus ook door mensen weer op te lossen. Desondanks verwachten wij dat dit college verstandig omgaat met het geld dat ze krijgen. En dus de CDOKE middelen voor de jaren 2027 t/m 2030 uitgeeft waarvoor ze bedoeld zijn: klimaat- en energietaken. Daartoe roept onze motie op en we zijn benieuwd naar de reflectie van het college hierop.

Met D66 Rijswijk dienen we het **amendement Groei voor Rijswijks Groen** in. Het raadsvoorstel jaarstukken 2025 stelt voor 10,8 miljoen naar de Algemene reserve te verplaatsen.

In het unaniem aangenomen groenbeheerplan uit 2024 stonden ook een aantal ambities waar nog geen uitvoering aan kon worden gegeven, omdat daar niet genoeg financiële ruimte voor was. Er is toen wel uitgesproken dat de gemeente de ambities realiseert als er meer financiële ruimte is. Die financiële ruimte is er nu. Daarom stellen we met dit amendement voor om een klein deel van de resterende € 10,8 miljoen te reserveren voor het uitvoeren van deze ambities uit het groenbeheerplan. Hiermee versterken we structureel de kwaliteit van het groen in Rijswijk en werken we echt aan onze ambitie van Rijswijk als groene buitenplaats. Deze maatregelen dragen ook bij aan het tegengaan van hittestress in Rijswijk. We stellen daarom ook voor bij het uitvoeren van maatregelen voorrang te geven aan de meest versteende wijken waar de gevolgen van hitte het grootst zijn.

Waar we blij mee zijn is dat er in het coalitieakkoord expliciet staat dat ook deze vijf partijen zich aan de wet willen houden. Wat een opluchting. Eén van die wetten die gaat over gemeentelijke taken is de Spreidingswet. De Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, voor de liefhebber. De coalitie zegt zich aan de wet te willen houden, maar het is vooralsnog niet helder over hoe ze dat willen doen. De gemeenteraad heeft hier een belangrijke controlefunctie in. Die controlefunctie is belangrijk, ongeacht dat we van mening verschillen over de wijze van uitvoering van de Spreidingswet. November is de eerste volgende wettelijke termijn waaraan wij als gemeente moeten voldoen. Dan moet er een bod liggen bij de provincie waarin wij

uitleggen hoe we onze taakstelling van 291 opvangplaatsen willen invullen. Om als raad te kunnen sturen moeten wij daarom voor die tijd, op z'n minst geïnformeerd worden op welke manier het college een bod gaat doen. Vragen die onze fractie daarbij heeft: Gaan we dat allemaal binnen de gemeente doen? Wordt er uitgeruild? Komt er een grote regionale locatie? We dienen daarom een motie in die het college oproept de gemeenteraad uiterlijk oktober hierover te informeren. Dat gaat niet over wat je inhoudelijk vindt van de Spreidingswet, maar dat gaat over het serieus nemen van de controletaak van de gemeenteraad. Wij hopen het daar in ieder geval over eens te zijn en wij zijn benieuwd naar de reactie van het college.

Uit onze maandelijkse huis-aan-huis acties krijgen we als PRO Rijswijk veel input. Zo ook onlangs nog in Parkrijk. Daar blijkt de verkeersveiligheid op de kruising van de Parelmoervlinderlaan en de Laan van 't Haantje allesbehalve goed. Vandaar onze **Motie bewonerssignalen verkeersveiligheid Parkrijk**. Hierin vragen we het college de verkeersveiligheid op dit kruispunt te onderzoeken. Want volgens de bewoners van Parkrijk is het hier levensgevaarlijk en een kwestie van tijd voordat er echt zware ongelukken gebeuren. Dat wil dit college toch niet op hun geweten hebben, voorzitter?

Dan hebben we nog een aantal vragen over kunst en cultuur.

Wij zien kunst en cultuur niet alleen als een doel op zichzelf, maar ook als een middel om mensen met elkaar te verbinden, veerkracht te versterken en welzijn te bevorderen. In andere gemeenten wordt daar al mee geëxperimenteerd.

Uit onderzoek en praktijkervaringen blijkt dat creatieve activiteiten mensen kunnen helpen bij eenzaamheid, mentale gezondheid en het versterken van sociale verbindingen. Dat sluit opvallend goed aan bij de ambities die wij als gemeente hebben op het gebied van preventie, de menselijke maat en het versterken van de sociale basis.

Wij horen graag van het college hoe het aankijkt tegen de mogelijkheden om deze gedachte in Rijswijk nog meer een plek te geven binnen de preventieve opgave en het sociaal domein.

Wij vragen om bij toekomstige ontwikkelingen binnen zowel cultuur als het sociaal domein oog te houden voor de kansen die op het snijvlak van deze beleidsterreinen liggen. Wij zouden het mooi vinden als het college onderzoekt waar verbindingen mogelijk zijn en succesvolle voorbeelden elders daarbij betreft.

Voorzitter, we hebben genoeg voorbeelden aangehaald hoe dit college wel kan investeren in de stad. Dus sluit ik af met de oproep: wees geen kat met een gouden munt, best college en beste raad. Durf voorbij de grafiekjes en getalletjes te kijken. Investeer in de toekomst van onze stad. Voor ons allemaal en de generaties na ons.